

2020

in ba la ns

magazine over
onderwijs

Arbeidsmarkt,
talentontwikkeling
en al doende leren

9 789090 336657

€ 14,95

De digitale toekomst van het onderwijs begint nu

Onderwijs op maat. Uitdagen tot creatief, ondernemend en coöperatief leren. Dat is toch de rijke leeromgeving die we allemaal willen bieden?

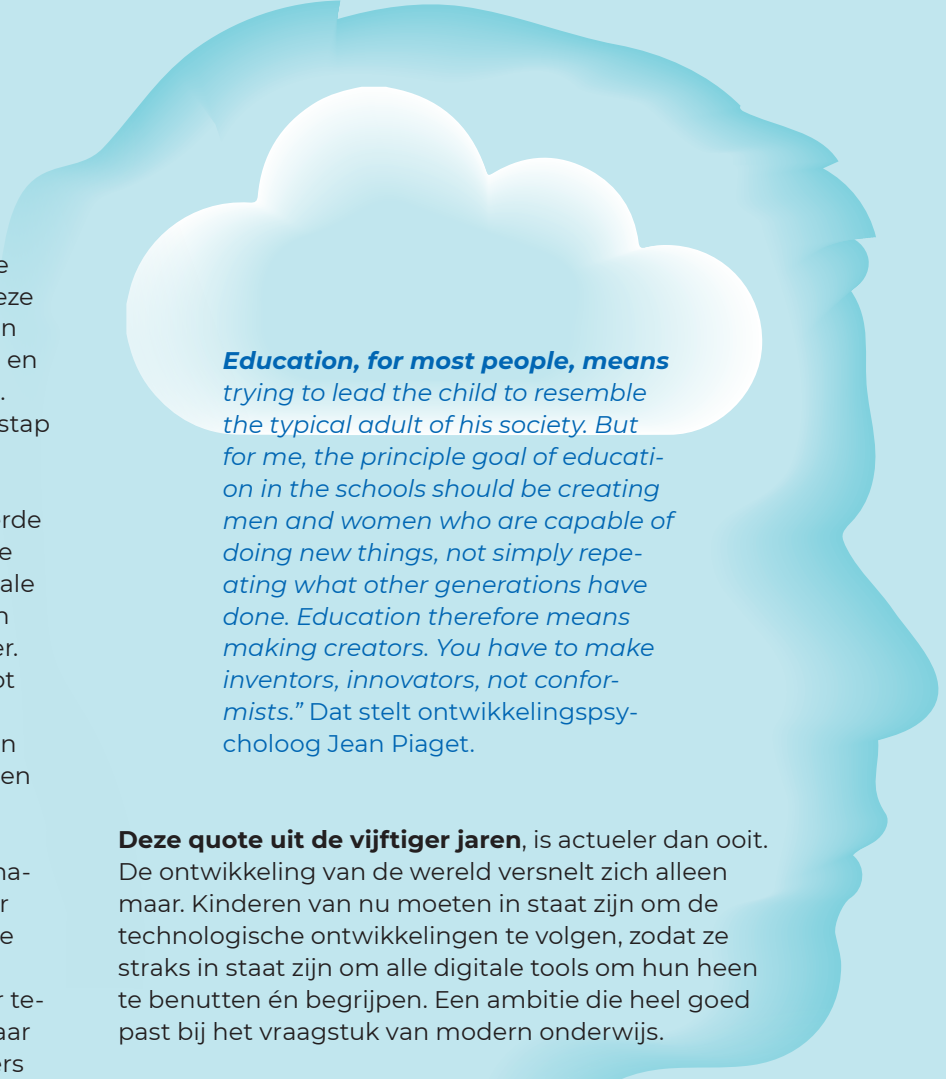
In het huidige tijdperk is digitale technologie de belangrijkste aanjager van groei, innovatie en bedrijvigheid. In ons dagelijks leven faciliteren digitale omgevingen steeds meer taken. Kinderen die in deze eeuw geboren zijn, kennen geen andere wereld dan de wereld van vandaag. Een wereld waarin digitale en de fysieke werkelijkheden volledig vervlochten zijn. Voor deze kinderen voelt naar school gaan als een stap terug in de tijd.

Niet zo lang geleden sprak ik een vers afgestudeerde aardrijkskundeleraar. Hij vertelde mij – met terechte trots – dat hij in zijn eerste werkzame jaar een digitale applicatie had ontwikkeld. Met deze app ontdekten zijn leerlingen de wereld op een interactieve manier. Waarom had hij deze mammoettaak opgepakt? Tot zijn verbazing werd er op zijn school gewerkt met stencils. Toen hij een topografische kaart van Berlijn nodig had, zag hij dat de grens tussen oost en west was weggewerkt met een veeg tipp-ex.

Vóór ik de overstap maakte vanuit het internationale zakenleven, heb ik mij minstens zo verbaasd over de basisschool van mijn kinderen. Toen ik tijdens de rondleiding de klaslokalen te zien kreeg, leken die sprekend op de lokalen die ik kende van dertig jaar terug. Natuurlijk, taal en rekenen is van alle tijden. Maar zou het onderwijs in dit tijdperk toch niet iets anders ingericht moeten zijn?

Toen ik zelf op school zat, kreeg ik kwartjes mee voor als ik naar huis moest bellen. Als ik een spreekbeurt moest voorbereiden, fietste ik naar de grote bibliotheek in de stad om boekenrekken uit te pluizen. Voor projecten moesten de tijdschriften van mijn zussen het ontgelden. Omdat ik mooie plaatjes in mijn werkstukken wilde plakken.

Als onderwijsadviseur (en moeder) voel ik de noodzaak om scholen digitaal verder te helpen. Onderwijs hoort onze kinderen voor te bereiden op de wereld die zij tegemoet gaan. Hoewel we onmogelijk kunnen weten hoe de toekomst eruit ziet, kunnen we toch echt wel met zekerheid stellen dat digitale technologie een belangrijk deel ervan zal zijn.

Education, for most people, means trying to lead the child to resemble the typical adult of his society. But for me, the principle goal of education in the schools should be creating men and women who are capable of doing new things, not simply repeating what other generations have done. Education therefore means making creators. You have to make inventors, innovators, not conformists.” Dat stelt ontwikkelingspsycholoog Jean Piaget.

Deze quote uit de vijftiger jaren, is actueler dan ooit. De ontwikkeling van de wereld versnelt zich alleen maar. Kinderen van nu moeten in staat zijn om de technologische ontwikkelingen te volgen, zodat ze straks in staat zijn om alle digitale tools om hun heen te benutten én begrijpen. Een ambitie die heel goed past bij het vraagstuk van modern onderwijs.

Veertig procent van de leerlingen vinden de lessen demotiverend, stond in het rapport *De Staat van de Leerling* (2017). In een ander rapport van de onderwijsinspectie staat dat veertig procent van de leraren aangeeft dat zij leerlingen onvoldoende weten te motiveren en dat ze eigenlijk ook niet weten hoe zij dat moeten verbeteren. Dagblad Trouw kopte fraai: *bolleboos die niet geprikkeld wordt gaat klieren*. In mijn eigen omgeving zie ik dat gebrek aan uitdaging inderdaad snel kan leiden tot gedragsproblemen.

Hoe kunnen we leerlingen motiveren en leraren ondersteunen?

Meer dan vandaag nog, moeten scholen een plaats zijn waar talent tot ontwikkeling komt. Een plek waar onze kinderen hun mogelijkheden ontdekken en leren hoe zij deze kunnen gaan inzetten. Waar zij nadenken over de uitdagingen van morgen. Op een manier die aansluit bij de wereld van vandaag, waarin fysiek en digitaal vervlochten zijn.

De coronacrisis zette digitalisering in een hogedrukpan op het vuur. Ook in het onderwijs, waar het tijdens de intelligente lockdown de enige manier was om lessen te organiseren. Scholen en docenten met enige digitale ervaring, stonden op voorsprong en kregen de leiding. Leerlingen omarmden de digitale werkvormen over het algemeen met bewonderenswaardige veranderbereidheid en verandervermogen. Hoewel zij het sociaal contact met klasgenoten misten, ervaaarde de meesten deze digitalisering als positief.

Laten we zorgen dat we leren van deze crisis en verder bouwen op de ervaringen die we hebben opgedaan. Laten we ervoor waken om terug te vallen in traditionele paradigma's waarbij het uitgangspunt altijd de fysieke docent in het klaslokaal is. Laten we het momentum gebruiken om onderwijs fundamenteel opnieuw in te richten. Zodat deze aansluit op de belevingswereld van scholieren en leerlingen. Zodat we een voorbereiding bieden voor de uitdagingen van onze rap veranderende wereld.

Digitalisering in het onderwijs is geen bijzaak maar prioriteit. Digitale infrastructuur brengt een nieuwe werkelijkheid in de onderwijspraktijk. Het gaat niet alleen om het reproduceren van kennis – ook om het leggen van verbindingen in die kennis. Talent en vindrijkheid van leerlingen vormen de uitgangspunten van het onderwijsprogramma. Scholen moeten leerlingen in staat stellen om antwoorden te vinden voor uitdagingen waarvan we nu niet eens kunnen vermoeden dat ze ontstaan.

We moeten digitalisering nu omarmen.

Leerlingen moeten over de juiste toerusting en vaardigheden beschikken in een snel veranderende wereld. In het primair- en voortgezet onderwijs is het de ambitie dat elke leraar moderne leermiddelen gebruikt, noodzakelijk voor een vernieuwd curriculum, om aantrekkelijk onderwijs te geven dat beter aansluit bij de leerbehoeften en talenten van leerlingen.

*Digitalisering
in het onderwijs:
dit is het beleid*

*Het kabinet wil met
de inzet van educa-
tieve technologie een
hogere kwaliteit in
het onderwijs tot
stand brengen.*

foto: unsplash

De afgelopen jaren zijn in het Doorbraakproject Onderwijs & ICT hiervoor de nodige randvoorwaarden gerealiseerd (bijvoorbeeld op het gebied van standaarden, internettoegang en privacy). Het overgrote deel van de scholen heeft de inzet van educatieve technologie op hun agenda staan en experimenteert hiermee. Ook is er geïnvesteerd in het professionaliseren van de 'vraagarticulatie' aan de kant van de onderwijsinstellingen richting de markt, onder meer resulterend in een inkoopcoöperatie van en voor scholen: Sivon.

Toch zijn nog lang niet alle scholen en leraren even ver in het benutten van de kansen van ICT voor eigen tijds, uitdagend en kwalitatief hoogstaand onderwijs. Daarom wil het kabinet deze ontwikkeling blijven ondersteunen.

Om de volgende stap te zetten, verkennen beleidsmakers en belanghebbenden de strategie voor de digitalisering van het primair en voortgezet onderwijs voor de komende jaren. Onderdeel van dit collectief zijn de twee ministeries (het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat), de PO-Raad en VO-raad, professionals uit en partners van het onderwijs.

Deze verkenning zal zich in ieder geval richten op het versterken van het innovatief vermogen van scholen en leraren, van (digitale) vaardigheden van leerlingen en leraren, en van vernieuwende leermiddelen en infrastructuur.

Het is hierbij belangrijk dat het onderwijsdomein zelf de regie op leermiddelen en materialen blijft voeren. Docenten moeten naar eigen inzicht leermateriaal kunnen selecteren, combineren, aanvullen en aan onderwijsvolgers kunnen aanbieden.

Voor het hoger onderwijs is de ambitie gesteld dat alle docenten hun leermaterialen in 2025 open delen en dat het hergebruiken van leermateriaal van anderen genormaliseerd wordt. Zo kunnen docenten samenwerken aan het ontwikkelen van het leermateriaal voor de toekomst.

rjnconsult
onderwijs

